

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

ORGANIC+

WP6 – formidlingsaktiviteter 2024

Årsmøde projektgruppe

Foulum d. 18. november 2024

Bent Rasmussen – Specialkonsulent – Klima og Natur

Organic+ 2024 – Milepæle og Leverancer

M6.1.1 Initial communication and dissemination strategy prepared (month 4)

M6.1.2 Communication and dissemination strategy reviewed and updated (month 22 and 34)

D6.2.1 Annual 'open house' events held (month 10, 22, 34 and 46)

D6.2.2 Annual field walks held (months 10, 22, 34 and 46)

D6.2.3 Annual videos / webinars held (months 10, 22, 34 and 46)

D6.2.4 News features and newsletters published in relevant newspapers, magazines, (months 10, 22, 34 and 46)

D6.2.5 Scientific articles published, as open access. (month 46)

1. Velkommen til Biodiversitetsruten

Biodiversitetsruten tager dig på en rundtur gennem et spændende og varieret landskab. Her kan du opleve naturen omkring Gram Slot og blive klogere på et landskab, hvor der er økologisk fødevarerproduktion- Du kan også se konkrete eksempler på nogle af de mange initiativer som Gram Slot har iværksat for at skabe mere natur og mindre klimabelastning.

Rute: Starter og slutter nær Gram Slot
 Længde: 3,8 km
 Terræn: let kuperet
 OBS: Ikke egnet til gangbesværede

Landskabet her er et agerlandskab. I bred forstand er agerland opdyrket jord, som er adskilt i marker. Dyrkningen af jorden har sat sit præg på landskabet og tilsammen udgør markerne, de levende hegn og andre faste elementer omkring den opdyrkede jord, det vi kalder for agerlandskabet.

Den primære årsag til tabet af natur og biodiversitet i agerlandskabet er intensivering af landbruget. I mange år har fokus været på at dyrke mest muligt pr. hektar og pr. dyr, hvilket har resulteret i en forsimpning af landbrugssystemerne. Blandede landbrug er blevet specialiserede, marker er blevet større, levende hegn og træer fjernet og småbiotoperne blevet færre. Sammen med gødskning og brug af pesticider gør det, at levestederne er få og variationen i landskabet er lav. For at vende tilbagegangen for de vilde planter og dyr der lever i landbrugslandet, skal vi skabe bedre levevilkår.

Følg den markerede rute og lær mere om hvilke tiltag der er lavet for at skabe bedre forhold for biodiversiteten her på Gram Slot. Husk at holde øje med harer, agerhøns og råvildt ude på markerne.

God tur!

Biodiversitetsruten er udarbejdet af Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Gram Slot i projektet **Organic+**, der har til formål at optimere tiltag til at fremme biodiversitet i økologiske landbrug og landskaber. Projektet er en del af **Organic RDD 7**-programmet, som koordineres af **ICROFS** (International Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer) i samarbejde med **GUDP**.

Kort over biodiversitetsruten. 3,8 km.

1. Start og infotavle
2. Gram å er sluppet løs igen
3. Kvier afgræsser de vedvarende enge
4. Slyngende vandløb skaber liv og engene renser drænvandet
5. Økologisk landbrug bidrager til natur og biodiversitet
6. Levende hegn hjælper både dyr og planter
7. Bunker af sten og kvas er gode levesteder
8. Gram Slot omlægger til skovlandbrug
9. Laksen lægger æg i åen ved den gamle bro
10. Gram Slot planter ny skov
11. Skjul til skadedyrenes naturlige fjender
12. Agerlandets fødekæde
13. Bevar de store, gamle træer
14. Dyrs forskellige behov
15. Rigt og varieret fugleliv ved Gram Å
16. Aktiviteter i området ved Gram Slot

Oplæg

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Vejledninger

Fast landskabelement på 4 meter (Torsten)

Vores anbefaling: Etablering af vold med enkelte buske af forskellige arter i klynger
Beskrivelse: En insektvold fungerer primært som rede- og overvintringssted for biller og bier men er også velbesøgt af fx agerhøns. Buske bidrager yderligere med skjul og føderessourcer som blomster og bær. Ved at placere buskene i klynger på volden (og blander arterne i klyngerne) skabes der stor variation i voldens længderetning – og variation er virkelig godt for biodiversiteten.

Figur 3) TV: Vold med tuegræssene strandsvingel, engrottehale (Lupine) og alm. hundegræs samt slåen som eksempel på en busk. TH: Vold med tuegræssene strandsvingel, engrottehale (Lupine) og alm. hundegræs samt cikorie, alm. kællingetand og lancetvejbred og slåen som eksempel på en busk. Grafik: Julie Marie Søby.

Etablering af tuegræsser

Volden ~~oprettes~~ af en sammenpløjning af plovfurer så den bliver ca. 50 cm høj. Plantedækket etableres i et rent ~~åbnet~~ og udsås med en blanding med tuegræsser. Det er **absolut afgørende**, at der udsås tuegræsser da disse hurtigt lukker den rene jord og derved forhindre fremspiring af uønskede arter som tidsler og kvik. Tuegræsser med god dækningssevne er hundegræs, engrottehale (Lupine) og strandsvingel. I blandingen kan der med fordel udsås en mindre andel af blomstrende hjemmehørende arter såsom kællingetand, cikorie og lancetvejbred. Insektvoldsblanding fra ~~Økofra (Økofra-CN-Fodpose og Insektvold - Økofra (okofra.dk))~~ indeholder disse arter i gode forhold. Hvis der udelukkende udsås en blomsterblanding uden tuegræsserne, vil volden sandsynligvis allerede i år to være domineret af tidsler og kvik.

Etablering af buske

På selve volden plantes buskene i midten af de 4 m. Tilplant en klynge af 4-5 planter med en afstand mellem planterne på 1,5 m. De må gerne placeres i ~~forhæng~~ men det er vigtigt at de ikke kommer for tæt på kanten – så vil fodposen hurtigt blive tilgroet. Klyngerne plantes med 20-30 m afstand svarende til at ca. 1/3 af 100 m er tilplantet. "Hullerne" i beplantningen giver plads til steder hvor tuegræsserne dominerer. Her kan der også placeres ~~marksten~~ eller noget dødt ved.

Buskene der plantes på volden, skal være hjemmehørende og meget gerne en blanding fra nedenstående liste: Hvidtjørn (engrillet eller almindelig da de er hjemmehørende), slåen, gråpil, hunderose og hyld. Vær opmærksom på at hyld kan blive høj. ~~Selena~~ kan også plantes da den blomstrer allerede i marts, men den kan også blive høj. Bland meget gerne arterne i klyngerne, så fx er 2 gråpil, en hunderose og 1 slåen eller 3 hvidtjørn, 1 hyld og 2 hunderose.

Pleje af vold med tuegræsser og buske

Det linjeformede element anmeldes som **småblotop** hvilket medfører at der ikke er krav til aktivitet på arealet. Høje arter som hyld og ~~selena~~ kan beskæres, ligesom man kan være opmærksom på at buskene ikke gror helt ind over fodposen.

Ved problemer med tidsler eller andet rod ukrudt slås vegetationen flere gange i første ~~veksel~~, til tuegræsserne vinder kampen.

Hvis dette er sket og ukrudtstrykket er højt kan det simpelthen være nødvendigt at pleje volden om. Hvis der etableres tuegræsser efter en slåning, vil man sandsynligvis ikke slippe af med det dominerende ukrudt.

Volden skal ikke gødes.

Julie Marie Søby
Innovationscenter for Økologisk Landbrug
+45 23 27 25 61 | juls@icoel.dk

Fonden for **økologisk landbrug**

STØTET AF

Artikler

Biodiversitet er svært at måle og dokumentere for landmænd. Derfor samarbejder Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Aarhus Universitet lige nu om at udvikle et værktøj til at dokumentere landbrugets biodiversitetsfremmende tiltag. Foto: Henrik Hindby Koszyczarek

Samarbejde og målbarhed skal øge biodiversiteten i landbruget

NYT FRA ICROFS: Et vigtigt incitament for at gøre noget for natur og biodiversitet på sin bedrift er, at den enkelte landmand kan dokumentere den aktuelle naturtilstand. Og sådan et værktøj er netop ved at blive udarbejdet.

Af: Laura Attrup Bille, konsulent, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Kirsten Holst Sørensen, adm. direktør, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Natasha Mølgaard, ph.d.-studerende, Aarhus Universitet
Yoko Luise Dupont, seniorforsker, Aarhus Universitet

Fugle, insekter, vilde blomster og små pattedyr.

 Af Ekstern skribent
 02. september 2024, 13:47
 Læsetid: 5 minutter
 [Mark og stald](#)
 [Nyt fra Icoel](#), [Nyt fra Icrofs](#),
[Kronik](#), [Biodiversitet](#)

So-Me

Vi var med, da kærne kom på græs hos den økologiske mælkeproducent **Torsten Wetche** på gården Hvanstrup i Himmerland til weekendens Økodag. ... mere

Mere biodiversitet: Landbruget kan og skal bidrage med løsninger i et bredt samarbejde 🤝 ... mere

Tak for alle de gode dialoger i vores stand på **Natu**

Der har bl.a. været stor interesse for at snakke om i

med Julie Marie Søby og 5 andre

med Thomas Roland og 24 andre

Sådan arbejder vi med biodiversitet i økologisk landbrug

245 visninger • for 10 måneder siden

 Innovationscenter for Økologisk Landbrug

For at give biodiversiteten de bedste vilkår har vi både brug for helt uberørt natur og for at tage hensyn til vilde planter, dyr og ...

Enårige blomsterplanter er grundlaget for fødekæden i agerlandet

117 visninger • for 12 dage siden

 Innovationscenter for Økologisk Landbrug

De enårige blomsterplanter er ofte nogle arter, som vi ser som værende fuldstændig almindelige, og som vi måske tager for givet i ...

[Undertekster](#)